

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi J. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przygotowawczym przed Prokuraturą Okręgową w Warszawie w
sprawie o sygn. PO VIII Ds. [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron

w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2024 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

W dniu 29 grudnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła skarga J. J. na
przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę
Okręgową w Warszawie pod sygn. akt PO VIII Ds.[...]. Skarżąca wniosła o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania przygotowawczego,
2. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty w wysokości
10 000 zł,
3. zobowiązanie prokuratora prowadzącego postępowanie do niezwłocznego
zakończenia postępowania przygotowawczego.

W uzasadnieniu podała, że w okresie od zatrzymania do dnia złożenia
przedmiotowej skargi została dwukrotnie wezwana do Prokuratury Okręgowej w

Warszawie celem końcowego zaznajomienia z aktami postępowania. Skarżąca podała, że od 7 września 2022 r. pozostaje bez informacji na jakim etapie są czynności i kiedy zostanie skierowany akt oskarżenia w przedmiotowej sprawie do sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przygotowawczego, właściwy do jej rozpoznania jest sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy. Choć przepisy Kodeksu postępowania karnego nie posługują się pojęciem „sądu przełożonego”, nie ma wątpliwości, że chodzi o sąd drugiej instancji, właściwy do rozpoznania środka odwoławczego od rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, dotyczącego danego postępowania przygotowawczego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSP 104/20).

Postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie w sprawie PO VIII.Ds.[...], toczy się przeciwko podejrzanym posiadającym różne stopnie wojskowe (podporucznika, kapitana, majora, pułkownika i generała brygady). Z uwagi na to, że wśród podejrzanych są żołnierze posiadający stopień majora i wyższy (art. 654 § 1 pkt 1 k.p.k.), właściwym miejscowo i rzeczowo do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (art. 656 § 2 k.p.k.). W konsekwencji „sądem przełożonym”, o którym mowa w art. 4 ust. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, jest Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (art. 26 § 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 1093 ze zm., dalej: „u.SN”).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga jest uzasadniona, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przedmiotem postępowania prowadzonego na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość jest wyłącznie ocena, czy w postępowaniu głównym sąd albo prokurator działał w warunkach przewlekłości. Natomiast w celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Jak wynika z akt sprawy PO VIII Ds.[...], postanowieniem z 29 sierpnia 2022 r. Zastępca do spraw Wojskowych Prokuratora Okręgowego w Warszawie zarządził zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie skarżącej do Wydziału do spraw Wojskowych Prokuratury Okręgowej w Krakowie (k. 4454) oraz przeszukanie pomieszczeń mieszkalnych i niemieszkalnych zajmowanych przez skarżącą (k. 4460). W dniu 7 września 2022 r. skarżąca została zatrzymana (k. 4455-4459) oraz przesłuchana (k. 4467-4479). Postanowieniem z 7 września 2022 r. zastosowano

wobec skarżącej środek zapobiegawczy w postaci dozoru policji (k. 4480-4482). Pismem z 13 września 2022 r. skarżąca wniosła zażalenie na postanowienia z 29 sierpnia 2022 r. (k. 5216-5224 i k. 5225-5241) oraz na postanowienie z 7 września 2022 r. (k. 5242-5255 i k. 5320-5326). W toku postępowania zwrócono się o dokumentację medyczną skarżącej (k. 5634-5637, k. 5683-5690, k. 5906-5907); zwrócono się do Sądu Okręgowego w Warszawie o akta sprawy XXV C 3179/19 (k. 5672); postanowieniem z 28 października 2022 r. powołano biegłych psychiatrów celem ustalenia stanu zdrowia psychicznego skarżącej (k. 5976); zwrócono się do Dyrektora Wojskowego Biura Historycznego o dane dotyczące przebiegu służby publicznej, wyróżnień i ukarań dyscyplinarnych (k. 5993). Postanowieniem z 4 listopada 2022 r. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie nie uwzględnił zażalenia skarżącej i utrzymał zaskarżone postanowienie z 29 sierpnia 2022 r. o przeszukaniu (k. 6039-6040). Postanowieniem z 1 grudnia 2022 r. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie nie uwzględnił zażalenia skarżącej i utrzymał zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie za zasadne (k. 6401). W dniu 7 lutego 2023 r. wyrażono zgodę obrońcy skarżącej na zapoznanie się z aktami śledztwa (k. 7246) i 14 marca 2023 r. przesłuchano skarżącą (k. 7259-7264v). Pismem z 15 marca 2023 r. zawiadomiono skarżącą o wyznaczeniu terminu końcowego zaznajomienia się z aktami śledztwa (k. 7269). Postanowieniem z 20 marca 2023 r. odmówiono uwzględnienia wniosku obrońcy skarżącej o uchylenie środka zapobiegawczego (k. 7447-7448). Pismem z 28 kwietnia 2023 r. zawiadomiono skarżącą o wyznaczeniu terminu końcowego zaznajomienia się z aktami śledztwa (k. 7746). Zapoznano się z wnioskiem dowodowym z 12 maja 2023 r. i pismem skarżącej z 22 maja 2023 r. (k. 8085-8089, k. 8105-8113). Postanowieniem z 12 maja 2023 r. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie uchylił zaskarżone postanowienie z 7 września 2022 r. i uchylił zastosowany środek zapobiegawczy (k. 8098-8100). Postanowieniem z 27 czerwca 2023 r. oddalono wnioski dowodowe skarżącej (k. 8500-8505) oraz w dniu 28 czerwca 2023 r. uzyskano informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą skarżącej (k. 8515). W dniu 15 grudnia 2023 r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie wpłynęła zgoda Ministra Obrony Narodowej na zwolnienie z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji

niejawnych i przesłuchanie w charakterze świadka żołnierzy Żandarmerii Wojskowej (k. 8859-8562).

Analiza okoliczności niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że w postępowaniu przygotowawczym nie można stwierdzić beczynności ani przewlekłości. Wbrew zarzutom skargi, od momentu wydania postanowienia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu skarżącej (29 sierpnia 2022 r.) do chwili wywiedzenia skargi na przewlekłość (22 listopada 2023 r.) przeprowadzono liczne w/w czynności procesowe, zmierzające do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności tej złożonej sprawy.

W tym stanie rzeczy, żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie PO VIII Ds.[...], należało uznać za nieuzasadnione, a w konsekwencji także dalej idące żądania strony.

Bez rozpoznania należało pozostawić wniosek o przekazanie skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy – Izbę Karną, jako pozbawiony ustawowej podstawy. Właściwość rzeczową Sądu Najwyższego, jak już wyżej wskazano, określa art. 4 ust. 5 ustawy o skardze na przewlekłość w związku z art. 656 § 2 k.p.k. w związku z art. 26 § 1 pkt 10 u.SN.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]